EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.5.2020.
COM(2020) 441 final

2020/0111 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Covid-19 pandēmija ir izraisījusi plašu un smagu sabiedrības veselības krīzi. Tā smagi skar iedzīvotājus, sabiedrību un ekonomiku visā pasaulē. Veselības krīzes apmērs un politikas pasākumi, kas veikti, lai to kontrolētu, ir līdz šim nepieredzēti. Līdz ar to krīzes izraisītās sociālekonomiskās ietekmes apmērs ir ārkārtīgi neskaidrs. Jau šajā posmā ir skaidrs, ka dalībvalstu finanšu un ekonomikas sistēmām tā nozīmē nepieredzētas un akūtas problēmas. Saskaņā ar Komisijas pavasara ekonomikas prognozēm[1] tiek prognozēts, ka ES IKP šogad samazināsies par aptuveni 7,5 %, kas ir daudz vairāk nekā globālās finanšu krīzes laikā 2009. gadā, – un 2021. gadā atlabs tikai par 6 %, vienlaikus ir paredzams, ka ES bezdarba līmenis 2020. gadā pieaugs līdz 9%, radot nabadzības un nevienlīdzības palielināšanās risku.

Reaģējot uz to, dalībvalstis ir pieņēmušas ārkārtējus diskrecionārus ekonomiskos un finansiālos pasākumus. Kopā ar tā dēvēto automātisko stabilizatoru efektu, t. i., maksājumiem, kas paredzēti bezdarba apdrošināšanas un sociālā nodrošinājuma sistēmu satvarā, apvienojumā ar nodokļu ieņēmumu zaudējumiem, šie pasākumi būtiski ietekmē to publiskās finanses, veidojot vispārējās valdības budžeta deficītu, kurš ir pieaudzis no 0,6 % no IKP 2019. gadā līdz 8,5 % no IKP šogad gan eurozonā, gan visā ES.

Satricinājums ES ekonomikai ir simetrisks, jo pandēmija ir skārusi visas dalībvalstis, tomēr pandēmijas ietekme dalībvalstīs ievērojami atšķiras, tāpat kā to spēja absorbēt ekonomisko un fiskālo satricinājumu un reaģēt uz to atkarībā no dalībvalstu konkrētajām ekonomiskajām struktūrām un sākotnējiem apstākļiem. Tā rezultātā pastāv risks, ka krīze palielinās atšķirības Savienībā, radot apdraudējumu kopējai ekonomiskajai un sociālajai noturībai.

Savienība ir ātri rīkojusies, lai pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros, kura beidzas 2020. gadā, sniegtu koordinētu un spēcīgu kolektīvu reakciju uz krīzes radītajām sociālajām un ekonomiskajām sekām. Šī reakcija papildina dalībvalstu veiktos diskrecionāros ekonomiskos un finansiālos pasākumus.

Krīzes rezultātā varētu rasties ilgstošs kaitējums Savienības ekonomiskajai struktūrai, ja vien to nerisina ar samērīgiem īstermiņa un vidēja termiņa politikas pasākumiem Savienības līmenī.

Visaptverošam Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānam būs vajadzīgas milzīgas publiskās un privātās investīcijas Eiropas līmenī, lai Savienība stingri virzītos uz ilgtspējīgu un noturīgu ekonomikas atveseļošanos, radot kvalitatīvas darbvietas un novēršot tūlītējo kaitējumu, ko radījusi Covid-19 pandēmija, vienlaikus atbalstot Savienības zaļās un digitālās prioritātes. Lai nodrošinātu finansējumu ierosinātajam tiesību aktam, Komisija ierosina [PRL] grozījumu, kas ļautu Savienībai uz laiku un izņēmuma kārtā aizņemties summu 750 miljardu EUR apmērā 2018. gada cenās, lai palielinātu pašu resursu maksimālo summu ar mērķi ņemt vērā saistības un iespējamās saistības dalībvalstīm paredzētajiem aizdevumiem. Ar ierosināto aktu nosaka līdzekļu sadalījumu dažādām Savienības programmām saskaņā ar stratēģiju, kas izklāstīta Eiropas Savienības atveseļošanas plānā.

[1] Eiropas ekonomikas prognoze, iestāžu dokuments Nr. 125. 2020. gada maijs.

500 miljardi EUR 2018. gada cenās tiks izmantoti neatmaksājamam atbalstam, atmaksājamam atbalstam, izmantojot finanšu instrumentus, vai budžeta garantiju un saistīto izdevumu nodrošināšanai.

250 miljardi EUR 2018. gada cenās tiks izmantoti aizdevumiem dalībvalstīm. Attiecībā uz minētajiem aizdevumiem Savienība uzņemsies iespējamās saistības garantiju veidā, līdz tie tiks atmaksāti.

Tiesību akta 3. pantā ir noteikta maksimālā summa, ko var izmantot instrumenta finansēšanai. Līdzekļu izlietojums ir arī skaidri noteikts 3. pantā, kurā aprakstītas saņēmējprogrammas, kā arī atbalsta veids (dotācijas, aizdevumi un garantijas). Šīs regulas 2. un 4. pantā ir arī stingri ierobežota piemērošanas joma un laiks, kurā līdzekļus var izmantot. Tas izslēdz iespēju, ka Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu varētu izmantot jebkuram citam mērķim, kas nav krīzes radīto tiešo ekonomisko un sociālo seku novēršana.

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments nodrošina finansējumu pasākumiem un darbībām, kas jāveic, kā izklāstīts Eiropas Savienības atveseļošanas plānā. Emisijas rezultātā iegūtie līdzekļi tiks izmantoti Savienības programmām saskaņā ar nākamo daudzgadu finanšu shēmu šādās jomās:

- atbalsta sniegšana dotāciju un aizdevumu veidā, lai īstenotu dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānus saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu;
- atbalsta sniegšana jaunām investīcijām saskaņā ar pašreizējām un ierosinātajām budžeta garantijām (ESIF/*InvestEU*) cita starpā: 1) krīzes skartiem, taču dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, lai tie izkļūtu no krīzes, jo īpaši, lai paātrinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos; 2) mērķorientēts atbalsts Eiropas stratēģisko interešu projektiem attiecībā uz iekšējā tirgus piegādes ķēdēm, lai izveidotu ES stratēģisko autonomiju svarīgākajās nozarēs un spējās;
- lielāks atbalsts krīzes skartajiem reģioniem un nozarēm, izmantojot uzlabotus kohēzijas politikas pasākumus;
- atbalsts pētniecībai un inovācijai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju;
- gatavības krīzēm līmeņa paplašināšana un Savienības veselības aprūpes sistēmu stratēģiskās noturības uzlabošana;
- Covid-19 pandēmijas ietekmes uz taisnīgas pārkārtošanās uz zaļo ekonomiku teritorijās mazināšana;
- atbalsts pasākumiem, lai novērstu Covid-19 pandēmijas ietekmi uz lauku attīstību;
- atbalsts partnervalstīm, jo īpaši Rietumbalkānos, kaimiņvalstīs un Āfrikā, to centienos apkarot pandēmiju un atgūties no tās ietekmes, un stiprināt savu noturību.

Darbības un pasākumi tiks veikti saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti pamataktos, ar kuriem izveido politikas instrumentus. Tāpēc Komisija vienlaikus iesniedz nepieciešamos tiesību aktu priekšlikumus, tādējādi nodrošinot, ka šie politikas instrumenti var saņemt ārējos piešķirtos ieņēmumus, kas izriet no šīs regulas īstenošanas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. pantā ir paredzēta iespēja veikt ekonomikas situācijai piemērotus pasākumus, par kuriem lemj, dalībvalstīm savstarpēji solidarizējoties. Pašreizējā situācija ir līdz šim nepieredzēta. To raksturo lielas grūtības, ko radījuši ārkārtēji

notikumi, kurus dalībvalstis nevar ietekmēt. Tāpēc saskaņā ar LESD 122. pantu ir lietderīgi pieņemt ārkārtējus pagaidu pasākumus Savienības atveseļošanas un noturības atbalstam.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ņemot vērā veicamo pasākumu mērogu, šā instrumenta mērķus nevar pietiekami labi sasniegt, katrai dalībvalstij rīkojoties atsevišķi. Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments ļauj Savienībai papildināt dalībvalstu veiktos ekonomiskos un finansiālos pasākumus, jo īpaši "automātisku stabilizatoru" un diskrecionāru ekonomisko un finansiālo pasākumu veidā, ātri un mērķorientēti būtiski palielinot diskrecionāros izdevumus.

Šāda papildu finansējuma piesaistīšana nodrošina, ka iekšējo tirgu neapdraud atšķirības dalībvalstu spējā mobilizēt finansējumu, un tas savstarpējas solidaritātes garā nodrošina finansējumu arī tajās dalībvalstīs, kurās ir ierobežota fiskālā telpa diskrecionāriem izdevumiem. Turklāt tādējādi tiek nodrošināts, ka izdevumi tiek veikti, pamatojoties uz dalībvalstu starpā saskaņotu un koordinētu ekonomisko stratēģiju.

Tikai šāda saskaņota rīcība, kuras pamatā ir savstarpēja dalībvalstu solidaritāte, krīzes laikā var nodrošināt pietiekamu resursu mobilizēšanu, lai būtu iespējams izveidot efektīvus Savienības intervences pasākumus visvairāk skartajās teritorijās vai nozarēs.

- **Proporcionalitāte**

Finansējums no Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta vajadzīgajā apjomā ir saistīts ar līdz šim nepieredzētiem apstākļiem, kādos atrodas pati Savienība. Atveseļošanas instruments ir skaidri ierobežots ilguma un izmantošanas ziņā. Tādējādi tiek nodrošināts, ka tas tiks izmantots tikai šīs krīzes ietekmes pārvarēšanai tādā mērogā, kas ir proporcionāls šīs krīzes ietekmei. Finansējums tiktu vērsts uz to, lai nodrošinātu tūlītēju un stingru atbalstu ekonomikas atveseļošanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Komisija uzskata, ka ir lietderīgi izmantot regulu, ņemot vērā tās tiešo un tūlītējo piemērojamību un vispārējo darbības jomu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā priekšlikums ir sagatavots steidzami, lai Padome to varētu ātri pieņemt, apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikusi.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma steidzamības dēļ ietekmes novērtējums nav veikts.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ar ierosināto regulu tiks sniegts finansiāls atbalsts no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem no Savienības aizņēmumiem, kas atļauti saskaņā ar [PRL] 3.b pantu neatmaksājamam atbalstam, atmaksājamam atbalstam, izmantojot finanšu instrumentus, un budžeta garantiju un saistīto izdevumu nodrošināšanai. Tas nozīmē, ka ir jāparedz saistību un maksājumu apropriācijas, lai segtu summas, kas jāmaksā par aizņēmumu (kuponu maksājumiem un dzēšanai termiņa beigās). Nekādi atmaksājumi no ES budžeta līdz 2028. gadam nav paredzēti. Apropriācijas, kas nepieciešamas, lai segtu iespējamos kuponu maksājumus 2021.-2027. gada laikposmā, ir saderīgas ar Komisijas priekšlikumu par daudzgadu finanšu shēmu un jo īpaši ar 2. izdevumu kategoriju "Kohēzija un vērtības" (izņemot apakškategoriju "Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija"). Nākamajās daudzgadu finanšu shēmās būs jānodrošina apropriācijas, kas nepieciešamas, lai segtu kuponu maksājumus un dzēšanu termiņa beigās.

Aizdevumus atmaksās saņēmējas dalībvalstis, un Savienība uzņemsies atbildību tikai par tām iespējamām saistībām, kas ir saderīgas ar konkrēto pašu resursu maksimālo summu.

Paredzamo ieņēmumu, kā arī saistīto izdevumu orientējošs plānojums ir sniegts tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ir nepieciešama maksimāla ES finanšu resursu izmantošanas pārredzamība un pienācīga uzraudzība. Dalībvalstīm un Komisijai tiks piemērots ziņošanas pienākums.

2020/0111 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA,

ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 122. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Lai ierobežotu koronavīrusa (Covid-19) slimības izplatīšanos, ko Pasaules Veselības organizācija 2020. gada 11. martā pasludināja par pandēmiju, dalībvalstis ir pieņēmušas līdz šim nepieredzētu pasākumu kopumu.

(2) Šie pasākumi, kas tika veikti, reaģējot uz šo ārkārtas situāciju, kura ir ārpus dalībvalstu kontroles, ir radījuši būtiskus saimnieciskās darbības traucējumus, kas atspoguļojas krasā iekšzemes kopprodukta kritumā un būtiskā ietekmē uz nodarbinātību, sociālajiem apstākļiem, nabadzību un nevienlīdzību. Jo īpaši šie pasākumi ir radījuši traucējumus piegādes ķēdēs un ražošanā un izraisījuši cilvēku prombūtni no darba. Turklāt daudzu pakalpojumu sniegšana ir kļuvusi neiespējama vai ļoti sarežģīta. Vienlaikus ir samazinājies patērētāju pieprasījums. Daudzi uzņēmumi saskaras ar likviditātes trūkumu, un ir apdraudēta to maksātspēja, savukārt finanšu tirgi ir ļoti svārstīgi. Īpaši smagi skartas ir tādas svarīgas nozares kā ceļošana un tūrisms. Plašākā nozīmē šie pasākumi jau ir izraisījuši vai izraisīs daudzu uzņēmumu finansiālā stāvokļa būtisku pasliktināšanos Savienībā.

(3) Krīze ir strauji izplatījusies Savienības teritorijā un trešās valstīs. Paredzams, ka 2020. gadā izaugsme Savienībā strauji saruks. Pastāv risks, ka atveseļošana dažādās dalībvalstīs būs ļoti nevienmērīga, palielinot atšķirības starp valstu tautsaimniecībām. Dalībvalstu atšķirīgā fiskālā spēja sniegt finansiālu atbalstu tur, kur tas visvairāk nepieciešams ekonomikas atveseļošanai, un atšķirības valstu pasākumos apdraud vienoto tirgu, kā arī sociālo un teritoriālo kohēziju.

(4) Ekonomikas atveseļošanai ir vajadzīgs visaptverošs pasākumu kopums, kam nepieciešami milzīgi publisko un privāto investīciju resursi, lai Savienība stingri virzītos uz ilgtspējīgu un noturīgu ekonomikas atveseļošanos, radot kvalitatīvas darbvietas, atbalstot sociālo iekļaušanu un novēršot tūlītējo kaitējumu, ko radījusi Covid-19 pandēmija, vienlaikus atbalstot Savienības zaļās un digitālās prioritātes.

(5) Šajā ārkārtas situācijā, kas ir ārpus dalībvalstu kontroles, ir vajadzīga saskaņota un vienota pieeja Savienības līmenī. Lai novērstu turpmāku ekonomikas, nodarbinātības un sociālās kohēzijas pasliktināšanos un veicinātu ilgtspējīgu un noturīgu saimnieciskās darbības atveseļošanos, savstarpējas solidaritātes garā starp dalībvalstīm, jo īpaši tām, kas ir īpaši smagi skartas, būtu jāievieš ārkārtas un koordinēta ekonomiskā un sociālā atbalsta programma.

(6) Tā kā instruments ir ārkārtas atbilde uz šiem pagaidu rakstura, taču ārkārtējiem apstākļiem, atbalsts instrumenta ietvaros būtu jādara pieejams tikai pasākumiem, kas vajadzīgi, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas sekas vai risinātu tūlītējas finansējuma vajadzības, nolūkā novērst Covid-19 pandēmijas atkārtošanos.

(7) Šajā instrumentā īpaši liela uzmanība būtu jāpievērš pasākumiem, kuru mērķis ir atjaunot darba tirgus, sociālās aizsardzības un veselības aprūpes sistēmas, pasākumiem ilgtspējīgas izaugsmes un nodarbinātības potenciāla atjaunošanai, lai stiprinātu kohēziju starp dalībvalstīm un atbalstītu to pārkārtošanos uz zaļo un digitālo ekonomiku, lai sniegtu atbalstu uzņēmumiem, kurus skārusi Covid-19 pandēmijas ietekme, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem un ekonomiski dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, kas saskaras ar maksātspējas ierobežojumiem, pasākumiem, lai stiprinātu Savienības stratēģisko autonomiju svarīgās piegādes ķēdēs, atbalstam pētniecībai un inovācijai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, spēju veidošanai Savienības līmenī, lai uzlabotu turpmāko gatavību krīzēm, atbalstam teritoriju pūliņu turpināšanai virzībā uz taisnīgu pārkārtošanos un lauku reģionu atbalstam, lai mazinātu Covid-19 pandēmijas ietekmi. Tirdzniecības un ekonomiskās attiecības ar kaimiņvalstīm un jaunattīstības valstīm, jo īpaši Rietumbalkānos, valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un Āfrikas valstīm ir ļoti svarīgas Savienības ekonomikai. Šā iemesla dēļ un saskaņā ar Savienības lomu un atbildību pasaules mērogā finanšu resursi būtu arī jāizmanto, lai sniegtu atbalstu un humāno palīdzību minētajām valstīm to centienos apkarot Covid-19 pandēmijas ietekmi un atgūties no tās ar mērķi atjaunot un stiprināt to tirdzniecības un ekonomiskās attiecības ar Savienību.

(8) Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un noturīgu ekonomikas atveseļošanos visā Savienībā un atvieglotu ekonomiskā atbalsta īstenošanu, būtu jāizmanto attiecīgajās daudzgadu finanšu shēmās ar Savienības programmām izveidotie izdevumu mehānismi. Atbalstu saskaņā ar šīm programmām sniedz neatmaksājama atbalsta, aizdevumu un budžeta garantiju nodrošinājuma veidā. Finanšu resursu iedalījumam būtu jāatspoguļo tas, cik lielā mērā minētās programmas spēj veicināt instrumenta mērķu sasniegšanu.

(9) Ņemot vērā finansējamo pasākumu raksturu, viena daļa no šim instrumentam pieejamajām summām būtu jāizmanto, lai sniegtu aizdevumus dalībvalstīm, savukārt otrai līdzekļu daļai vajadzētu veidot ārējos piešķirtos ieņēmumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046[2] 21. panta 5. punkta nozīmē, un Savienībai tās būtu jāizmanto neatmaksājamajam atbalstam, finanšu instrumentiem vai budžeta garantiju nodrošināšanai un saistītiem izdevumiem. Lai gan Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 12. panta 4. punkta c) apakšpunktu un 14. panta 3. punktu piemēro saistību un maksājumu apropriācijām, kas darītas pieejamas saistībā ar ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar šo regulu, ņemot vērā dažāda veida atbalstam noteiktos termiņus, saistību apropriācijas, kas izriet no šādiem ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem, nebūtu automātiski jāpārnes pēc attiecīgajiem beigu datumiem, izņemot saistību apropriācijas, kas vajadzīgas tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, lai īstenotu pasākumus saskaņā ar šo regulu.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

(10) Saistību apropriācijas, kas paredzētas neatmaksājamam atbalstam, būtu jādara pieejamas automātiski atļautās summas robežās. Likviditāte būtu jāpārvalda efektīvi, lai līdzekļi tiktu piesaistīti tikai tad, ja juridiskās saistības ir jāpilda, izmantojot attiecīgās maksājumu apropriācijas.

(11) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir izmantot summas pirmajos instrumenta darbības gados, ir lietderīgi uzraudzīt tā īstenošanas gaitu. Komisijai par to būtu jāsagatavo ziņojums līdz 2023. gada 31. martam.

(12) Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas[3] 135. panta 2. punktā paredzēts, ka grozījumi Padomes Lēmumā 2014/335/ES, Euratom[4], kas pieņemti minētā līguma spēkā stāšanās dienā vai pēc tās, neattiecas uz Apvienoto Karalisti, ja šie grozījumi ietekmē Apvienotās Karalistes finansiālās saistības. Atbalsts saskaņā ar šo regulu un attiecīgais Savienības pašu resursu maksimālās summas palielinājums ietekmētu Apvienotās Karalistes finansiālās saistības. Saskaņā ar Izstāšanās līguma 143. panta 1. punktu Apvienotās Karalistes saistības par savu daļu Savienības iespējamajās saistībās attiecas uz tām iespējamām saistībām, kas izriet no finanšu operācijām, par kurām Savienība ir pieņēmusi lēmumu pirms Izstāšanās līguma spēkā stāšanās dienas. Jebkādas iespējamās Savienības saistības saskaņā ar šo regulu seko pēc dienas, kad Apvienotā Karaliste izstājas no Savienības. Tādēļ šī regula nebūtu jāpiemēro Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants
Eiropas Savienības atveseļošanas instruments

Ar šo tiek izveidots Eiropas Savienības Atveseļošanas instruments (“instruments”), lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas.

2. pants
Instrumenta darbības joma

(1) Instruments atbalsta ekonomikas atveseļošanu Savienībā pēc Covid-19 pandēmijas un, lai risinātu minētās pandēmijas negatīvās ekonomiskās sekas, jo īpaši finansē šādus pasākumus:

a) pasākumi, kuru mērķis ir atjaunot nodarbinātību un radīt jaunas darbvietas, kā arī atjaunot veselības aprūpes sistēmas;

b) reformas un investīcijas, lai atjaunotu izaugsmes potenciālu, stiprinātu kohēziju starp dalībvalstīm un palielinātu to noturību;

c) atbalsta pasākumi uzņēmumiem, kurus skārusi pandēmijas ekonomiskā ietekme, jo īpaši šādi pasākumi mazo un vidējo uzņēmumu labā, tostarp tiešas finanšu investīcijas šajos uzņēmumos;

[3] OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.

[4] Padomes Lēmums 2014/335/ES, Euratom (2014. gada 26. maijs) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (OV L 168, 7.6.2014,, 105. lpp.).

d) atbalsta pasākumi ekonomiski dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, kuru maksātspēja ir ierobežota Covid-19 pandēmijas ietekmes dēļ, tostarp tiešas finanšu investīcijas šajos uzņēmumos;

e) pasākumi, lai stiprinātu Savienības stratēģisko autonomiju svarīgās piegādes ķēdēs, tostarp tiešas finanšu investīcijas uzņēmumos;

f) atbalsta pasākumi pētniecībai un inovācijai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju;

g) atbalsta pasākumi, lai paaugstinātu Savienības gatavības krīzēm līmeni un lai nodrošinātu ātru un efektīvu Savienības reakciju liela mēroga ārkārtas situāciju gadījumā; tas ietver Savienības veselības aprūpes sistēmu stratēģiskās noturības uzlabošanu, lai nodrošinātu ātru un efektīvu Savienības līmeņa reakciju jaunas pārrobežu mēroga veselības krīzes gadījumā; pasākumi ietver būtisku preču un medicīniskā aprīkojuma krājumu veidošanu un nepieciešamo infrastruktūru iegādi, lai uzturētu atbilstošu krīzes vajadzībām nepieciešamo medicīnas preču un medikamentu līmeni;

h) atbalsta pasākumi, lai nodrošinātu, ka Covid-19 pandēmija neapdraudēs taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku;

i) atbalsta pasākumi, lai novērstu Covid-19 pandēmijas ietekmi uz lauksaimniecības un lauku attīstību.

Instruments arī sniedz atbalstu krīzes apstākļos partnervalstīm, lai atjaunotu un uzlabotu to tirdzniecības un ekonomiskās attiecības ar Savienību un stiprinātu to noturību.

(2) Šā panta 1. punktā minētos pasākumus veic saskaņā ar konkrētām Savienības programmām un saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, ar kuriem paredz noteikumus attiecībā uz minētajām programmām. Minētie pasākumi ietver tehnisku un administratīvu palīdzību to īstenošanai.

3. pants
Instrumenta finansēšana un līdzekļu iedalījums

(1) Instrumentu finansē līdz 750 000 000 000 EUR 2018. gada cenās, pamatojoties uz [PRL] 3.b pantā noteikto pilnvarojumu.

(2) Summu, kas minēta 1. punktā, sadala šādi:

a) atbalstu līdz 433 200 000 000 EUR 2018. gada cenās neatmaksājama atbalsta un atmaksājama atbalsta veidā, izmantojot finanšu instrumentus, piešķir šādi:

i) summu līdz 50 000 000 000 EUR 2018. gada cenās 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas struktūrprogrammām un kohēzijas programmām, kas pastiprinātas līdz 2022. gadam, tostarp finanšu instrumentiem paredzētajam atbalstam;

ii) summu līdz 310 000 000 000 EUR 2018. gada cenās programmai, ar ko finansē atveseļošanu un ekonomisko un sociālo noturību, atbalstot reformas un investīcijas;

iii) summu līdz 7 700 000 000 EUR 2018. gada cenās ar veselības jautājumiem saistītai programmai;

iv) summu līdz 2 000 000 000 EUR 2018. gada cenās ar civilās aizsardzības jautājumiem saistītām programmām;

v) summu līdz 13 500 000 000 EUR 2018. gada cenās programmām, kas saistītas ar pētniecību un inovāciju, tostarp finanšu instrumentiem paredzētajam atbalstam;

vi) summu līdz 30 000 000 000 EUR 2018. gada cenās programmām, kas atbalsta teritorijas, tām pārkārtojoties uz klimatneitrālu ekonomiku;

vii) summu līdz 15 000 000 000 EUR 2018. gada cenās lauku apvidu attīstībai;

viii) summu līdz 5 000 000 000 EUR 2018. gada cenās humānās palīdzības sniegšanai ārpus Savienības;

b) aizdevumus dalībvalstīm par summu līdz 250 000 000 000 EUR 2018. gada cenās programmai, ar ko finansē atveseļošanos un ekonomisko un sociālo noturību, atbalstot reformas un investīcijas;

c) summu līdz 66 800 000 000 EUR 2018. gada cenās, lai nodrošinātu garantijas un saistītos izdevumus šādām programmām:

i) summu līdz 30 300 000 000 EUR 2018. gada cenās programmām, kuru mērķis ir atbalstīt investīciju operācijas Savienības iekšpolitikas jomā;

ii) summu līdz 26 000 000 000 EUR 2018. gada cenās programmām, kuru mērķis ir stiprināt ekonomiski dzīvotspējīgu uzņēmumu maksātspēju Savienībā;

iii) summu līdz 10 500 000 000 EUR 2018. gada cenās programmām, kuru mērķis ir veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas izaugsmi ārpus Savienības.

4. pants
Budžeta izpildes noteikumi

(1) Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punkta nolūkos summa 433 200 000 000 EUR apmērā 2018. gada cenās no šīs regulas 3. panta 1. punktā minētajiem līdzekļiem veido ārējos piešķirtos ieņēmumus Savienības programmās, kas minētas šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā, un summa 66 800 000 000 EUR apmērā 2018. gada cenās no šiem līdzekļiem veido ārējos piešķirtos ieņēmumus Savienības programmās, kuras minētas šīs regulas 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā.

(2) Summu 250 000 000 000 EUR apmērā 2018. gada cenās no līdzekļiem, kas minēti šīs regulas 3. panta 1. punktā izmanto kā aizdevumus dalībvalstīm saskaņā ar Savienības programmām, kuras minētas šīs regulas 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā.

(3) Saistību apropriācijas, kas sedz 3. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā minēto atbalstu, dara automātiski pieejamas 3. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā minēto summu apmērā no dienas, kad stājas spēkā [PRL], ar ko piešķir 3. panta 1. punktā minēto pilnvarojumu.

(4) Juridiskās saistības, kas rada izdevumus 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā un attiecīgā gadījumā 3. panta 2 punkta c) apakšpunkta i) punktā minētajam atbalstam, Komisija vai tās izpildaģentūras uzņemas līdz 2024. gada 31. decembrim. Juridiskās saistības vismaz 60 % apmērā no 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētās summas uzņemas līdz 2022. gada 31. decembrim.

(5) Lēmumus par 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto aizdevumu piešķiršanu pieņem līdz 2024. gada 31. decembrim.

(6) Savienības budžeta garantijas, kas nepārsniedz summu, kura saskaņā ar attiecīgo uzkrājumu likmi, kas noteikta attiecīgajos pamataktos, atbilst uzkrājumiem budžeta garantijām, kuras minētas 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā, atkarībā no atbalstīto finansēšanas un investīciju operāciju riska profiliem, piešķir tikai to operāciju atbalstam, ko partneri ir apstiprinājuši līdz 2024. gada 31. decembrim. Attiecīgajos garantijas nolīgumos paredz noteikumus, kas nodrošina, ka finanšu operācijas, kuras atbilst vismaz 60 % no minēto budžeta garantiju summas, partneri apstiprina līdz 2022. gada 31. decembrim. Ja uzkrājumus izmanto neatmaksājamam atbalstam, kas saistīts ar finanšu un investīciju operācijām saskaņā ar 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta i) punktu, Komisija uzņemas attiecīgās juridiskās saistības līdz 2024. gada 31. decembrim.

(7) Lēmumus par 3. panta 2. punkta c) apakšpunkta iii) punktā minēto makrofinansiālās palīdzības aizdevumu piešķiršanu pieņem līdz 2024. gada 31. decembrim.

(8) Šā panta 4.-7. punktu nepiemēro pasākumiem, kas minēti 2. panta 2. punkta otrajā teikumā.

(9) Izmaksas, kas saistītas ar tehnisko un administratīvo palīdzību instrumenta īstenošanā, piemēram, sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām, finansē no Savienības budžeta.

5. pants
Ziņošana

Komisija līdz 2023. gada 31. martam iesniedz Padomei ziņojumu par instrumenta īstenošanā gūto progresu un saskaņā ar 3. panta 2. punktu piešķirto līdzekļu izlietojumu.

6. pants
Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šo regulu nepiemēro Apvienotajai Karalistei un Apvienotajā Karalistē. Atsauces uz dalībvalstīm šajā regulā neietver Apvienoto Karalisti.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM/ABB* struktūrā

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

1.4. Mērķi

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Plānotie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgā(-s) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-s) un budžeta izdevumu pozīcija(-s)

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

3.2.3. Aplēstā ietekme uz administratīvām apropriācijām

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Padomes Regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas

1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM/ABB* struktūrā[5]

Ekonomika un finanses (Eiropas Savienības vispārējā budžeta 01. sadaļa, 3. iedaļa – Komisija)

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

X Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību**[6]

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

1.4. Mērķi

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu

Covid-19 pandēmija ir izraisījusi plašu un smagu sabiedrības veselības krīzi. Tā smagi skar iedzīvotājus, sabiedrību un ekonomiku visā pasaulē. Veselības krīzes apmērs un politikas pasākumi, kas veikti, lai to kontrolētu, ir līdz šim nepieredzēti. Līdz ar to krīzes izraisītās sociālekonomiskās ietekmes apmērs ir ārkārtīgi neskaidrs. Jau šajā posmā ir skaidrs, ka dalībvalstu finanšu un ekonomikas sistēmām tā nozīmē nepieredzētas un akūtas problēmas. Saskaņā ar Komisijas pavasara ekonomikas prognozēm[7] tiek prognozēts, ka ES IKP šogad samazināsies par aptuveni 7,5 %, kas ir daudz vairāk nekā globālās finanšu krīzes laikā 2009. gadā, – un 2021. gadā atlabs tikai par 6 %, vienlaikus ir paredzams, ka ES bezdarba līmenis 2020. gadā pieaugs līdz 9%, radot nabadzības un nevienlīdzības palielināšanās risku.

Reaģējot uz to, dalībvalstis ir pieņēmušas ārkārtas diskrecionārus ekonomiskos un finansiālos pasākumus. Kopā ar tā dēvēto automātisko stabilizatoru efektu, t. i., maksājumiem, kas paredzēti bezdarba apdrošināšanas un sociālā nodrošinājuma sistēmu satvarā, apvienojumā ar nodokļu ieņēmumu zaudējumiem, šie pasākumi būtiski ietekmē to publiskās finanses, veidojot vispārējās valdības budžeta deficītu, kurš ir pieaudzis no 0,6 % no IKP 2019. gadā līdz 8,5 % no IKP šogad gan eurozonā, gan visā ES.

Krīzes rezultātā varētu rasties ilgstošs kaitējums Savienības ekonomiskajai struktūrai, ja vien to nerisina ar samērīgiem īstermiņa un vidēja termiņa politikas pasākumiem Savienības līmenī.

---

5 Jānosaka 2020. un 2021. gada budžeta procedūrās. *ABM* – budžeta līdzekļu vadība pa darbības jomām; *ABB* – budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām.

6 Kā paredzēts Finanšu regulas 54. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

7 Eiropas ekonomikas prognoze, iestāžu dokuments Nr. 125. 2020. gada maijs.

Visaptverošam Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānam būs vajadzīgas milzīgas publiskās un privātās investīcijas Eiropas līmenī, lai Savienība stingri virzītos uz ilgtspējīgu un noturīgu ekonomikas atveseļošanos, radot kvalitatīvas darbvietas un novēršot tūlītējo kaitējumu, ko radījusi Covid-19 pandēmija, vienlaikus atbalstot Savienības zaļās un digitālās prioritātes. Pastiprinātais ES ilgtermiņa budžets būs galvenais instruments.

1.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB *darbības*

Ierosinātajā aktā ir paredzēts, ka ieņēmumus no Savienības aizņēmumiem saskaņā ar Lēmumu par Kopienas pašas resursiem, piešķir politikas programmām atbilstīgi Eiropas Savienības atveseļošanas plānā izklāstītajai stratēģijai.

500 miljardi EUR 2018. gada cenās tiks izmantoti neatmaksājamam atbalstam, atmaksājamam atbalstam, izmantojot finanšu instrumentus, vai budžeta garantiju un saistīto izdevumu nodrošināšanai.

250 miljardi EUR 2018. gada cenās tiks izmantoti aizdevumiem dalībvalstīm. Attiecībā uz minētajiem aizdevumiem Savienība uzņemsies iespējamās saistības garantiju veidā, līdz tie tiks atmaksāti.

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Ar ierosināto tiesību aktu piešķir finansējumu pasākumiem un darbībām, lai risinātu Covid-19 negatīvās ekonomiskās sekas un atbalstītu ekonomikas atveseļošanu, jo īpaši šādās jomās:

- atbalsta sniegšana dotāciju un aizdevumu veidā, lai īstenotu dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānus saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu;
- atbalsta sniegšana jaunām investīcijām saskaņā ar pašreizējām un ierosinātajām budžeta garantijām (ESIF/*InvestEU*) cita starpā: 1) krīzes skartiem, taču dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, lai tie izkļūtu no krīzes, jo īpaši, lai paātrinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos; 2) mērķorientēts atbalsts Eiropas stratēģisko interešu projektiem attiecībā uz iekšējā tirgus piegādes ķēdēm, lai izveidotu ES stratēģisko autonomiju svarīgākajās nozarēs un spējās;
- lielāks atbalsts krīzes skartajiem reģioniem un nozarēm, izmantojot uzlabotus kohēzijas politikas pasākumus;
- atbalsts pētniecībai un inovācijai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju;
- gatavības krīzēm līmeņa paplašināšana un Savienības veselības aprūpes sistēmu stratēģiskās noturības uzlabošana;
- Covid-19 pandēmijas ietekmes uz taisnīgas pārkārtošanās uz zaļo ekonomiku teritorijās mazināšana;
- atbalsts pasākumiem, lai novērstu Covid-19 pandēmijas ietekmi uz lauku attīstību;
- atbalsts partnervalstīm, jo īpaši Rietumbalkānos, kaimiņvalstīs un Āfrikā, to centienos apkarot pandēmiju un atgūties no tās ietekmes, un stiprināt savu noturību.

1.4.3. Rezultātu un ietekmes rādītāji

Norādīt priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanas uzraudzībā izmantojamos rādītājus.

Ātrums, kādā līdzekļi tiek darīti pieejami saņēmējas dalībvalsts finanšu instrumentiem. Jāatzīmē, ka Atveseļošanas instruments ir pagaidu iniciatīva un apropriāciju saistībām ir paredzēti laika ierobežojumi.

Uzkrājumi katrā dalībvalstī, izmantojot ES kompensējošos aizdevumus salīdzinājumā ar pašfinansēšanos starptautiskajos tirgos.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

Šā Padomes regulas priekšlikuma mērķis ir papildināt esošos Savienības instrumentus un juridisko pamatu, nodrošinot mehānismu atbalsta piešķiršanai dažādām politikas jomām.

Darbības noteikumi, kas reglamentē šā atbalsta īstenošanu, ir ietverti tiesību aktos, ar kuriem nosaka saņēmējus ES politikas instrumentus, kuru mērķis ir sniegt tūlītēju un stingru atbalstu ekonomikas atveseļošanai un noturībai.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

Ierosinātais ES Atveseļošanas instruments pamatojas uz LESD 122. pantu. Šajā pantā ir paredzēta iespēja veikt ekonomikas situācijai piemērotus pasākumus, par kuriem lemj, dalībvalstīm savstarpēji solidarizējoties.

Pašlaik dalībvalstis saskaras ar nopietniem ekonomikas traucējumiem, ko izraisījis Covid-19 vīrusa uzliesmojums, kuram ir spēcīga negatīva sociālekonomiskā ietekme dalībvalstīs.

Priekšlikums paredz finansiālu atbalstu, kas ir iespējams, pateicoties pagaidu un ārkārtas pilnvarojumam, kurš ietverts Lēmumā par Kopienas pašas resursiem, ar krīzi saistītiem politikas pasākumiem Eiropas solidaritātes ar skartajām dalībvalstīm garā. Ņemot vērā krīzes apmēru un tās finansiālo un ekonomisko ietekmi, rīcība, kas ir saskaņota ES līmenī, ir piemērotāka, lai nodrošinātu to, ka tiek piesaistīti pietiekami resursi, lai radītu efektīvus intervences pasākumus un mazinātu Covid-19 krīzes tiešo sociālo un ekonomisko ietekmi.

Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta īstenošanas pamatā ir subsidiaritātes princips. Faktiski, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas globālo dimensiju un tās finansiālo un ekonomisko seku ietekmi, Savienība ir labākā pozīcijā nekā dalībvalstis vienas pašas, lai pārvarētu krīzi, izmantojot mērķorientētu ES politiku, un tas ir iespējams, pateicoties liela apjoma resursiem, ko nodrošina ārkārtējs pilnvarojums aizņemties nolūkā papildināt Savienības budžetu, kurš ietverts Lēmumā par Kopienas pašas resursiem.

Ārējo piešķirto ieņēmumu papildu piešķīrums, izmantojot ierosināto tiesību aktu, nodrošinās, ka Savienības paredzētās reakcijas īstenošanu nekavēs atšķirības dalībvalstu spējā piesaistīt finansējumu atsevišķi.

Tikai saskaņota rīcība, kuras pamatā ir savstarpēja dalībvalstu solidaritāte, krīzes laikā var nodrošināt, ka attiecīgie finanšu līdzekļi tiek efektīvi izmantoti, lai izveidotu iedarbīgus Savienības intervences pasākumus visvairāk skartajās teritorijās vai nozarēs.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Kad pirms desmit gadiem Savienība nonāca smagā finanšu krīzē, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 122. panta juridiskais pamats ļāva Savienībai īsā

laikā sniegt finansiālu Savienības atbalstu dalībvalstīm, kas saskaras ar grūtībām, kuras izraisījuši ārkārtēji notikumi, ko tās nevar ietekmēt. Savienība, pamatojoties uz LESD 122. panta 2. punktu, pieņēma Padomes 2010. gada 11. maija Regulu (ES) Nr. 407/2010, ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM). Ar šo instrumentu tika sniegts Savienības finansiālais atbalsts Portugālei, Īrijai un piešķirts pagaidu finansējums Grieķijai, izmantojot kompensējošus aizdevumus.

LESD 122. pantā sniegtais juridiskais pamats tika izmantots par juridisko pamatu nesenajā Komisijas priekšlikumā par *SURE* mehānisma izveidi dalībvalstu bezdarba apdrošināšanas shēmu pagaidu atbalstam. Šo juridisko pamatu uzskata par piemērotu ārkārtējos gadījumos, ko dalībvalstis nevar ietekmēt, kad savstarpējas solidaritātes garā ir vajadzīga kolektīva Savienības reakcija, un tāpēc to var arī izmantot šajā konkrētajā Covid-19 vīrusa uzliesmojuma krīzes gadījumā.

1.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Ar ierosināto Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu tiek piešķirti Eiropas Savienības ekonomikas atveseļošanas plānam nepieciešamie papildu finanšu līdzekļi politikas instrumentiem, ar kuru palīdzību tiks risinātas krīzes nopietnās sociālās un ekonomiskās sekas. Pats atveseļošanas plāns paplašina un pamatīgi padziļina Savienības politisko reakciju uz krīzi. Iepriekšējās iniciatīvas, kas uzsāktas, reaģējot uz krīzi, ietver Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 vīrusa uzliesmojuma (*SURE* instruments), Investīciju iniciatīvu reaģēšanai uz koronavīrusu, ierosināto Eiropas Savienības Solidaritātes fonda darbības jomas paplašināšanu, Ārkārtas atbalsta instrumenta reaktivizēšanu un citus instrumentus nodarbinātības atbalstam, piemēram, Eiropas Sociālo fondu un programmu *InvestEU*.

Atveseļošanas instruments ir būtisks elements spēcīgākā un tālejošākā politikas reakcijā, lai pārvarētu krīzi un atbalstītu ekonomikas atveseļošanas un atjaunošanas procesu. Atveseļošanas instruments novirza atbalstu kohēzijas instrumentiem, Atveseļošanas un noturības mehānismam un ES budžeta garantiju palielināšanai, lai atbalstītu uzņēmumus un investīcijas.

Atveseļošanas instrumentam būs tāds pats pārredzamības, pārskatatbildības un revīzijas kontroles līmenis kā tradicionāla budžeta gadījumā.

Ņemot vērā ļoti nozīmīgos finanšu līdzekļus, kas piešķirti saskaņā ar Atveseļošanas instrumentu, ir ievērojami jāstiprina Komisijas iekšējā spēja pārvaldīt un administrēt šos resursus. Būs būtiski jāuzlabo vairāki kritiski svarīgi darbības procesi, jo īpaši: grāmatvedība un pārskatu sniegšana par dažādām politikas jomām piešķirto līdzekļu sadali un izmantošanu; visu maksājumu un pārvirzījumu uz/no dalībvalstīm un saņēmēju politikas administrēšana un saskaņošana; aizdevumu kārtība un visu līdzekļu pieejamības nodrošināšana, kad tas ir nepieciešams un ar visizdevīgākajiem noteikumiem; vajadzīgā atbalsta informātikas jomā nodrošināšana. Šo spēju veidošana termiņos, kas vajadzīgi, lai īstenotu atveseļošanas plānu, būs nepieciešama, lai sasniegtu atveseļošanas plāna mērķus.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

***X* Ierobežota ilguma** priekšlikums/iniciatīva

– X Finansiālā ietekme no regulas stāšanās spēkā līdz aizdevumu atmaksas termiņa beigām, kas pārklājas ar vairākām daudzgadu finanšu shēmām; dzēšana pirms 2028. gada nav paredzēta.

☐ **Beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotie pārvaldības veidi[8]

X Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**

– X, ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

– ☐ ko veic izpildaģentūras.

X **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

X **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

– X EIB un Eiropas Investīciju fondam;

– ☐ Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 208. un 209. pantā minētajām struktūrām;

– ☐ publisko tiesību subjektiem;

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

– *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, iedaļā "Piezīmes" sniedziet papildu informāciju.*

[8] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Par darbībām, kas saņem finansiālu palīdzību saskaņā ar šo priekšlikumu, regulāri ziņo. Komisija līdz 2023. gada 31. martam iesniedz Padomei ziņojumu par instrumenta īstenošanā gūto progresu un saskaņā ar 3. panta 2. punktu piešķirto līdzekļu izlietojumu.

2.1.1. Apzinātie riski

Lai pārvaldītu riskus instrumenta administrēšanā, ir vajadzīgas ievērojamas investīcijas Komisijas finanšu pārvaldības spējas veidošanā. Šī investīcija izskaidro ar šo politiku saistītos administratīvos izdevumus, pieņemot darbā specializētus darbiniekus, tostarp no valstu pārvaldes iestādēm. Vairāk personāla ir arī vajadzīgs atbalsta pakalpojumiem, piemēram, grāmatvedībai, noformējuma nodaļai un īpašam IT atbalstam. Atveseļošanas instruments ir atkarīgs no tā, vai Komisija emitēs lielu daudzumu parāda vērtspapīru starptautiskajos kapitāla tirgos saskaņā ar pilnvarām, kas piešķirtas ar PRL. Pēkšņais parāda vērtspapīru emisijas pieaugums laikā, kad pastāv iespēja, ka citas valstis un iestādes plaši izmantos kapitāla tirgus, rada risku, ka Savienībai pieejamie noteikumi varētu pasliktināties. Šis risks tiks pārvaldīts, īstenojot jaunu parādu vadības stratēģiju, lai palīdzētu Savienībai panākt labākos pieejamos noteikumus, vienlaikus saglabājot tās ļoti augsto kredītreitingu.

2.1.2. Informācija par izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Eiropas Komisijas pašreizējo iekšējās kontroles sistēmu piemēro, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar ES Atveseļošanas instrumentu pieejamie līdzekļi tiek izmantoti pareizi un atbilstīgi attiecīgajiem tiesību aktiem. Esošās sistēmas struktūra ir šāda. 1. Iekšējās kontroles vienības galveno uzmanību pievērš uz atbilstību spēkā esošajām administratīvajām procedūrām un tiesību aktiem. Šajā nolūkā tiek izmantota Komisijas iekšējās kontroles sistēma. 2. Saskaņā ar šo instrumentu piešķirto dotāciju un līgumu regulāra revīzija, ko veic ārējie revidenti, tiks pilnībā iekļauta gada revīzijas plānos. 3. Vispārējo darbību novērtēšana, ko veic ārējie vērtētāji. Veikto darbību revīziju var veikt Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Revīzijas palāta.

2.1.3. Paredzamās pārbaužu izmaksas un ieguvumi un gaidāmā kļūdas riska līmeņa novērtējums

Nepiemēro.

2.2. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus.

Ir nepieciešama maksimāla ES finanšu resursu izmantošanas pārredzamība un pienācīga uzraudzība. Dalībvalstīm, citiem labuma saņēmējiem un Komisijai tiks piemērots ziņošanas pienākums.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgā(-s) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-s) un budžeta izdevumu pozīcija(-s)

- Budžeta pozīciju nav

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Regulas (EK, Euratom) 2018/1046 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

Priekšlikums neietekmē izdevumus. Budžeta procedūrā tiks izveidota p. m. pozīcija.

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija		

ĢD: BUDG			**Gads 2020**	**Gads 2021**	**Gads 2022**	**Gads 2023**	**Gads 2024**	**Gads 2025**	**Gads 2026**	**Gads 2027**	**KOPĀ**
• Darbības apropriācijas											
	Saistības	(1)									
	Maksājumi	(2)									
KOPĀ apropriācijas BUDG ĢD	Saistības	=1+3									
	Maksājumi	=2+3									
•KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)									
	Maksājumi	(5)									
•KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)									
KOPĀ apropriācijas (2. izdevumu kategorija)	Saistības	=4+ 6									
	Maksājumi	=5+ 6									

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**7**	"Administratīvie izdevumi"

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads **2020**	Gads **2021**	Gads **2022**	Gads **2023**	Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	**KOPĀ**
BUDG ĢD										
•Cilvēkresursi		0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
•Citi administratīvie izdevumi										
KOPĀ BUDG ĢD	Apropriācijas	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

KOPĀ apropriācijas Daudzgadu finanšu shēmas **5. (2020) un 7. IZDEVUMU KATEGORIJA (2021-2027)**	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads **2020**	Gads **2021**	Gads **2022**	Gads **2023**	Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	**KOPĀ**
KOPĀ apropriācijas saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu	Saistības	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
	Maksājumi	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

3.2.2. Paredzamā ietekme uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– **X** Priekšlikumam/iniciatīvai 2020.-2027. budžeta gadā ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas: procentu maksājumi, kā norādīts iepriekšējā tabulā

3.2.3. Aplēstā ietekme uz administratīvām apropriācijām

3.2.3.1. Kopsavilkums

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas

– X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads **2020** [9]	Gads **2021**	Gads **2022**	Gads **2023**	Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	**KOPĀ**
Daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA (7. no 2021. g.)									
Cilvēkresursi	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
Citi administratīvie izdevumi									
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 5 (7). IZDEVUMU KATEGORIJA	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS[10]									
Cilvēkresursi									
Pārējie administratīvie izdevumi									
Starpsumma ārpus daudzgadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS									
KOPĀ	0,86	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	3,38	24,516

2020. gads: 10 amata vietas uz 6 mēnešiem, 5 NVE – uz 3 mēnešiem**.** No 2021. gada: 18 amata vietas un 8 NVE**.** Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvo izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

9 N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot.

10 Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.2. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu

– **X** Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	Gads **2020**	Gads **2021**	Gads **2022**	Gads **2023**	Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Gads **2027**	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)									
XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	10	18	18	18	18	18	18	18	8 AD, 10 AST
XX 01 01 02 (Delegācijas)									
XX 01 05 01 (Netiešā pētniecība)									
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)									
•Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE)*[11]									
XX 01 02 01 (*AC*, VNE, *INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	5	8	8	8	8	8	8	8	8 NVE
XX 01 02 02 (*AC*, *AL*, VNE, *INT* un JED delegācijās)									
XX 01 04 **gg** [12] - galvenajā mītnē									
XX 01 04 **gg** [12] - delegācijās									
XX 01 05 02 (*AC*, VNE, *INT* – netiešā pētniecība)									
10 01 05 02 (*AC*, VNE, *INT* – tiešā pētniecība)									
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)									
KOPĀ	15	26	26	26	26	26	26	26	

BUDG ĢD ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Parāda vērtspapīru emisija, aizdevumu administrēšana un grāmatvedība, norēķini.
Ārštata darbinieki	Parāda vērtspapīru emisija, aizdevumu administrēšana un grāmatvedība, norēķini.

[11] *AC* – līgumdarbinieki, *AL* – vietējie darbinieki, VNE – valstu norīkotie eksperti, *INT* – aģentūru darbinieki, JED – jaunākie eksperti delegācijās.

[12] Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

– **X** Priekšlikums/iniciatīva sader ar pašreizējo un ierosināto nākamo daudzgadu finanšu shēmu

– ☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

– ☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma

3.2.5. Trešo personu iemaksas

– Priekšlikums/iniciatīva neparedz līdzfinansējumu no trešām personām

– X Priekšlikums/iniciatīva paredz šādu līdzfinansējumu:

Līdzfinansējuma nav; tomēr uzkrājumus budžeta garantijām var nodrošināt konkrētai Savienības programmai līdz summai, kas nepārsniedz brīvprātīgo saistību apjomu, ko uzņēmušās dalībvalstis, nodrošinot Savienības aizņēmumu atmaksu.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē

– **X** Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

– X piešķirtie ieņēmumi (budžeta ieņēmumu pozīcija vēl jānosaka)

Īstenošanas laikposmā 537,4 miljardi EUR (2018. gada cenās) no ieņēmumiem, kas radušies no aizņēmumu operācijām, būs ārējie piešķirtie ieņēmumi, kas paredzēti dotācijām dalībvalstīm un budžeta garantijām.

Miljardos EUR (noapaļoti)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	kopā	Pēc 2027. gada[13]
salīdzināmās cenas 2018. g.	35,0	84,5	111,8	122,5	74,5	34,4	17,9	480,7	19,3
faktiskās cenas	37,1	91,5	123,5	138,0	85,6	40,3	21,4	537,4	23,1

[13] Ietver pārrēķina starpību.